

REDACȚIA
și ADMINISTRATIA:
Deák Ferenc-utca 35.

Articoli și corespondențe pentru publicare se trimit redacțiunii.

Concurse, inserțiuni și taxele de abonament se trimit administrațiunei tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICEASCĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECĂ.

ABONAMENTUL:
Pe un an 10 coroane.
Pe jum. an 5 coroane.

Pentru România și străinătate:

Pe un an 14 franci.
Pe jum. an 7 franci.

—
Telefon pentru oraș și comitat Nr. 266.

Lipsa de învățatori.

— Ce e de făcut? —

Cu sfortări mari s'au edificat în timpul din urmă școli corespunzătoare legii, iar acum stăm înaintea altei greutăți care ne amenință a zădărnici jertfele aduse pentru școala confesională. Nu sunt învățatori. Mortalitatea și penzionările extraordinare ne-a împușinat corpul învățătoresc și n'avem sucrescență. Nesiguranța învățătorului în situația nouă creată de legile mai recente a băgat spaimă în oameni cari nu și-au mai trimis fiii la preparandie, așa am ajuns că de estimp numai 9 învățatori au eșit din preparandie, departe de a putea suplini lacuna lipsei de învățatori. Încercările de a mai suplini cel puțin temporal lacuna cu calificarea clericilor de învățatori încă n'a succes spre rușinea noastră.

Realitatea au dovedit că spaima a fost exagerată, sentimentul de jertfă a poporului pentru școala n'a săcat și învățătorul bun se poate susține în postul său și sub stăpânirea legilor temute, iar ceice se pot susține în postul lor se bucură de o situație materială dintre cele mai bune. Învățătorul de astăzi se urcă cu leafa lui până la 3000 coroane ce corespunde la întreitul salariu a funcționarilor de orașe și trece peste dotația preoției. Misiune ideală, asigurarea traiului vieții prin salariu și pensie bună sunt caracteristica carierei învățatoresci creată de noua situație a învățământului. Starea umilită și mizeria învățământului a dispărut în negura trecutului.

Acum este timpul când părinții își fac socoteala cu paterile lor și cu inclinațiunile fiilor lor. Ar fi de dorit ca părinții se nu nesocotească avantajele ce le oferă cariera învățatorescă și să asigureze fiilor lor un viitor binecuvântat.

Consistorul a făcut tot ce a putut ca să tindă mână de ajutor tinerimei ce se dedică carierei învățatoresci prin crearea locurilor beneficale. Chiar acum se publică concurs pe 12 locuri beneficale de nou create cari își așteaptă pe pențenții lor. Dar ar fi trist lucru ca numai aceia se vină la preparandie cari sunt împărtașiți în beneficii de întreținere. Taxa de întreținere de 300 cor. la an în sine este beneficiu, căci unde mai poți ține un băiat cu 300 cor. la an? Și

care școală oferă mai mult decât preparandia care în 4 ani, înzestreză pe elev cu diploma atât de mult apreciată în viață? Să-și facă fiecare părinte socoteala cu ce cheltuiește în cei patru ani preparandiali și în ce condiții ajunge fiul său după terminarea preparandiei și sigur va afla calea cea mai apropiată de starea lui socială, — dată fiind sărăcia noastră, — cariera învățatorescă.

Festivitățile centenare au relevat ce a fost în trecut preparandia noastră pentru neamul românesc, la intrarea în noul secol e vremea să ne îngrijim ca ia să fie tot aceea și în secolul viitor. Ia a fost și ia are se fie o alma mater a neamului românesc.

Vin deputații la Consistor să ceară învățatori. Acum avem școală spun dâșii daține și învățator. Îngrijirea de învățatori o pun în sarcina Consistorului. Consistorul s'a și îngrijit, a emis cercurare prin cari a făcut apel la trimiterea tinerimei la preparandie, dar n'a fost cine să răspundă la apel, hic Rhodus hic salta.

Se pare că cei chemați a lumina părinții că ce este învățătorul de astăzi nu și-au făcut datoria. Se o facă aceasta acum preoții și învățătorii din tot adinsul. E vorba de salvarea școlilor prin învățatori și de atragerea tinerimei la sinul bisericii. Merită nu numai atențiunea ci lucrarea cea mai intenzivă a preoției și a învățătorimei se aducă în serviciul școlii confesionale tot ce se poate aduce. Aceasta este misiunea lor.

Dar aduceți elemente bune cari se poată prestă condițiile noastre și rigoarea examenelor, că precum se zicea cătră soldații lui Napoleon, că fiecare poartă în raneta lui bastonul de marșal, să se zică și despre dascălul român că fiecare poartă în sufletul lui evangelia lui Tichindeal, prototipul dascălului românesc. Sunt atâția copii buni cari sub conducerea corpului nostru profesoral s'ar face apostolii acestei evanghelii.

Administrația și-a făcut datoria ei, cu mijloacele ei de executivă, a mântuit din școale ce a fost de mântuit, dar zidurile acelea sunt mute. E rindul apostoliei să-și crească învățacei cari să dea suflare dumnezeiască acelor ziduri. Apostolii culturii românești aruncați mregele voastre după învățacei.

Nr. 3745/1913.

Aviz!

În urma concediului acordat din motive sanitare d-lui profesor preparandial Dr. Petru Pipos pe durata anului școlar 1913/14, având să ne îngrijim de providerea provizorie cât mai bună a *catedrei de științele pedagogice*, — prin aceasta invităm pe candidații de profesori doritori de a ocupa acest loc, să se anunțe la subsemnatul Consistor, până cel mult la *1/14 august a. c.*

Beneficiul ce se asigură este: salar de 2200 cor. și rețut de cortel în suma de 600 cor.

La scrisoarea de anunțare sunt a se alătura următoarele documente:

1. Estras de botez;
2. Certificatele despre gradul de calificare îndreptățitoare a prevedei atinsa catedră;
3. Certificat despre eventualul serviciu prestat pe terenul învățământului.

Arad, din ședința consistorială dela 20 iunie v. 1913.

*Consistorul român
ort. din Arad.*

Nr. 3801/1913.

Aviz stipendiștilor diecezani.

Stipendiștii diecezani sunt provocați, ca până la *18/31 iulie a. c.* să trimită la Consistorul subsemnat:

1. *Testimoniul* (certificatul) despre rezultatul în studiu, în copie autenticată la oficiu de translație sau cel puțin la oficiul protopresbiteral concernent;

2. *Certificat* — în original — dela respectiva antistie comunala, vidimat de oficiul parohial concernent, despre starea materială de acum a lor (a stipendiștilor) și a părinților lor.

În scrisoarea, cu care se va trimite aceste acte, trebuie să se arate, că respectivul stipendist unde și la ce fel de institut are de gând să-și continue studiul.

Arad, din ședința consistorială dela 20 iunie v. 1913.

*Consistorul român
ort. din Arad.*

Nr. 3484/1913.

Anunț școlar.

Școala diecezană de fete din Arad.

— Cu internat și drept de publicitate —

Se aduce la cunoștința Onoratului Public, că înscrierile la școala civilă de fete cu internat din Arad pentru anul școlar 1913/14 se vor face în zilele de 19—23 august (1—5 septembrie) a. c., — în localitatea școlii (Strada Teleky).

Taxa pentru internat, pe întreg anul școlar este de 500 cor. și didactru 50 cor.

Taxa de întreținere este a se plăti anticipativ în 4 rate de câte 125 cor. și anume: la 1 sept., 1 nov., 1 febr. și 1 april al anului școlar, la *Administrația casei Consistorului, în persoană sau cu poșta.*

Rata primei a taxei de internat este a se plăti înainte de înscriere.

Pentru această taxă elevele vor primi:

1. *Instrucțiunea* recerută pentru clasele I—IV civile, educațiune religioasă-morală, deprindere în conversația română, maghiară și germană, apoi instrucție în economia de casă, deprindere în pregătirea bucatelor croit și cusut.

2. Locuință în odăi igienice îngrijite, provăzute cu mobile necesare.

3. Vipt întreg și anume: *dejun* (cafea cu lapte), *prânz* (2 plese, iar duminica și în sărbători 3—4 plese), *ugină* (cafea cu lapte) și *cină* (două plese).

4. Spălat luminat, încălzit și tot la două săptămâni baie (scaldă).

Afară de taxa de întreținere elevele interne mai au a solvi 10 cor. pentru *medicină* (pe întregul an), pentru care taxă elevele interne vor primi în caz de lipsă îngrijire medicală și medicamente.

Pentru *instrucțiunea de pian* se plătește lunar o taxă de 10 cor. (3 ore la săptămână).

Atât elevele externe, cât și cele interne vor plăti odată pentru totdeauna la prima înscriere 6 cor. ca *taxă de înscriere.*

Înainte de înscriere, fiecare elevă, care vrea să fie internă, va avea să dovedească plătitura ratei din *taxa de întreținere.*

Tot la înscriere fiecare elevă va avea să mai plătească: pentru *biblioteca școlară* 2 cor.; pentru *anuar* 2 cor.

Taxele de înscriere, medicină, anuar și pentru bibliotecă se vor plăti la direcțiunea școlii deodată cu înscrierea. Tot la direcțiunea școlii va trebui plătită lunar și anticipativ *taxa de pian.*

Elevele externe vor plăti didactru 80 cor. la an, care asemenea se va solvi anticipativ, în 4 rate egale de câte 20 cor. și anume: rata I la înscrierea din septembrie, rata a II la 1 nov., rata III la 1 febr. și rata a IV la 1 april al anului școlar, deasemenea la *direcțiunea școlii.*

Elevele interne, cari ar absentă din internat în decursul anului școlar din cauză de morb sau din alte cauze, — fie absentarea mai lungă ori mai scurtă, — vor avea să plătească *întreagă* taxa de întreținere, dar numai în cazul când eleva respectivă, pe lângă toate că va fi absentat, ar putea fi admisă după lege la examen public ori privat.

Elevele, cari ar intra mai târziu în internat vor avea să plătească *întreagă* taxa care cade pe *cvartatul* în care vor fi primite în internat.

În *clasa I civilă* se primesc eleve cari dovedesc, că au absolvat cu succes cel puțin 4 clase elementare ori, în lipsă de certificat școlar, vor presta examenul de primire.

În *celelalte clase* se primesc eleve, cari dovedesc prin atestat școlar, că au absolvat cu succes clase premergătoare la școala de categoria școlii civile.

Absolvăntele clasei a VI-a elementare se primesc, pe baza unui examen de primire, în clasa corespunzătoare etății lor și rezultatului dovedit la examenul de primire. Supunerea la examenul de primire e împreună cu o taxă de 20 cor.

Elevele, cari se înmatriculează pentru primadată la școală, au să producă: *extras de botez (din matricula bisericească), atestat școlar din clasa precedentă și certificat de revaccinare*; — celelalte eleve au să prezinte numai atestatul școlar.

Fiecare elevă internă are să aducă cu sine: 1 saltea (mădraf), un covorel lângă pat, 2 perini cu 4 fețe, 1 paplomă cu 2 cearșafuri de desupt (lepedee) și 2 cuverturi albe (acoperitoare de pat), 6 bucăți de rufe, schimburi din fiecare și anume: 6 cămeși, 6 camizoane, 6 pantaloni, 6 părechi pe ciorapi, 4 rochite, 12 batiste, 6 ștegere, 3 serviete, toate cu monogramuri proprii, apoi tacâmuri: cuțit, furculiță, lingură mare și linguriță, 2 pahare (1 pentru beut, iar altul pentru dinți), 1 lavor (lighian), 4 cărpe pentru șters laborul, perie de cap, de dinți și de haine; peapțan și foarfeci, haină de port și 4 șurțe negre, 1 palton (haină de iarnă), o pelerină vânătă, 2 părechi de ghete și 1 ploier.

Afară de aceste, fiecare elevă internă ori externă, îndată dela începerea anului școlar are să se provadă cu recerutele *manuale și revizite de învățământ*, și cu revizitele de scris, de lucru de mână (și de muzică cine voiește).

Pentru lucrul de mână și pentru alte trebuințe se va depune, *la mâna directoarei internatului* o sumă oarecare de bani, despre care se va purta socoteală.

Elevele la înscriere au să fie însoțite de părinții sau îngrijitorii lor.

În privința uniformei, care va fi modestă, se vor lua la vremea sa dispozițiuni din partea directoarei internatului, ca să fie cât de ieftină și bună.

Prelegerile se vor începe fără nici o amânare în 24 august (6 septembrie), și dela acest termen elevele vor putea fi primite numai cu concesiune specială din partea Consistorului diecezan.

Arad, din șed. cons. dela 20 iunie (3 iulie) 1913.

*Consistorul rrm. ort.
din Arad.*

Nr. 3749/1913.

Concurs.

Prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile pentru deplinirea alor 12 locuri de beneficiu în alumneul preparandial diecezan din Arad, dintre cari locuri: 4 cu beneficiu de câte 300 cor., iar 8 locuri cu beneficiu de câte 150 cor.

Acordarea de beneficiu se va face, votându-se respectiva suma spre scopul, de a acoperi — în parte sau de tot — taxa alumneală.

La acest beneficiu pot reflecta toți acei tineri români gr. orientali născuți pe teritoriul diecezei Aradului, cari au terminat cu succes cel puțin 4 clase gimnaziale, civile sau reale și sunt săraci.

Rugările spre acest scop, cari vor trebui trimise direct Consistorului de aici, au să fie ajustate cu următoarele documente:

1. *Extras de botez;*
2. *Testimoniu despre studiul prestat;*
3. *Certificat oficios, dela antistia comunală și vidimat de oficiul parohial concernent, despre starea materială a recurentului și a părinților lui. Certificatul să fie, compus în termeni concreți, cuprinzând precizarea de aproape a stării materiale. Certificatele neprecizate nu se vor lua în socotință.*

Actele de sub Nr. 1 și 2 pot să fie și numai copii, dar autenticate la oficiul protopopesc, iar *certificatul despre starea materială are să fie original.*

Elevii preparandiali, cari au deja beneficiu în alumneul diecezan au să trimită aici, în acelaș termen, copie depe testimoniul de curs, iar iar în original *certificatul* despre starea materială, conform indicațiilor din punc 3 de mai sus.

Arad, din ședința consistorială dela 20 iunie v. 1913.

*Consistorul român
ort. din Arad.*

Nr. 3217/1913.

Concurs.

Pentru deplinirea postului de director la școala civilă de fete gr. or. română din Arad se publică prin aceasta concurs cu termenul până în 13/26 Iulie a. c.

Dela recurenți se cere:

1. Să fie români de confesiunea greco-orientală.
2. Să aibă cvalificație profesorală pentru școlile civile ori pentru școlile medii.
3. Să fie căsătoriți.
4. Ceice au servit ca profesori și în alte locuri, să producă atestat despre acel serviciu.
5. Să producă atestat de sănătate dela un medic oficial.

Beneficiul acestui post este următorul:

1. Salar fundamental anual 2600 cor.
2. Bani de cortel anual 800 cor.
3. Adaus direcțional anual 400 cor.
4. Cvinvenale de câte 200 cor. (cinci).

Directorul ales pe lângă prevederea tuturor agendelor direcționale va fi îndatorat să propună cel puțin în 12 ore pe săptămână studiile de specialitatea dânsului.

Arad, din ședința consistorului gr. or. român ca senat școlar ținută în 14/27 Iunie 1913.

Ioan I. Papp, m. p.
Episcop.

Nr. 3660/1913.

Concurs.

Se publică concurs pentru îndeplinirea definitivă a catedrei de matematică și fizică dela institutul pedagogic gr. or. român din Arad.

Beneficiul împreună cu aceasta catedră este următorul:

1. Salar fundamental de 2600 cor. în caz de aplicare definitivă, iar în caz de aplicare provizorie 2200 cor.

2. Cvincvenale (6) de câte 200 cor.

3. Bani de cortel, anual 800 cor., respective pe timpul aplicării provizore numai 600 cor.

4. Participarea la fondul de penziune conform dispozițiilor statutare.

Dela recurenți se cere să aibă cvalificația pentru profesorii dela preparandiile de stat, precum și cvalificația conform §-lui 122, punct 10 din Statutul organic.

Recursele sunt a se adresa Consistorului gr. or. român din Arad, în 30 de zile dela prima publicare a concursului.

Recursele sunt a se ajusta cu următoarele documente:

a) Autobiografia, pe scurt, a recurentului;

b) Atestat de botez;

c) Atestatele despre cvalificația recurentului;

d) Atestat de serviciu dela autoritatea imediat superioară pentru cazul, că recurentul ar fi funcționat, deja și până aci, ca profesor la vre-un institut de învățământ.

e) Eventualele dovezi despre activitatea literară a recurentului.

Arad, din ședința consistorială dela 14/27 Iunie 1913.

**Consistorul român gr. or.
din Arad.**

Nr. 451.—1913. F. G.

Concurs.

Pentru conferirea de stipendii din »Fundatiunea Gozdu» pe anul școlar 1913/14 la școlile medii, facultăți, universități și școlile de cadeți la armata comună și honvezi — se publică următorul concurs:

1. Concurentul să documenteze cu documente originale sau autenticate de notarul public:

a) că este fiu de cetățean ungar și aparține bisericii ortodoxe orientale române, spre care scop se recere extrasul din matricula botezaților provăzut cu clauzula parohului competent, că și de prezent aparține bisericii greco-orientale române;

b) că studiază cu succes bun la vre-un institut public din patrie, spre care scop studenții dela școlile medii să prezinte atestatul despre anul școlar 1912/13, iar cei dela facultăți și universități indicele despre toate semestrere ascultate până acum;

c) că averea proprie și a părinților nu e de ajuns să acopere toate trebuințele pentru creșterea concurentului, — spre care scop să producă atestat dela diregătorii politică competentă. Atestatul să cuprindă date pozitive despre această avere și să fie scris și de preotul locului, iar dacă n'ar fi acolo preot, ori este înrudit cu concurentul, trebuie să fie scris din partea protopopului concernent.

2. Dacă concurentul a întrerupt studiile, să producă atestat oficios despre ocupațiunea și despre purtarea sa morală pe acest timp.

3. Concurentul să arete în petițiune specialitatea la care și locul unde voește a continua studiile și dacă folosește și alt stipendiu.

4. Celce voește să studieze în străinătate să arete necesitatea de a continua studiile în străinătate, ca să se poată exoperă concesiunea ministerială.

5. Petițiunea instruată cu documentele susamintite este a se adresa *Reprezentanței Fundatiunii lui Gozdu (Nagyszeben, Fleischerg. 45)* până la 23 iulie (5 august) a. c.

6. Toți stipendiștii actuali se provoacă, ca până la 2/15 iulie a. c. să arete rezultatul studiilor din anul școlar 1912/13, căci altcum se va sistă stipendiul, respective ajutorul avut.

7. Petițiunile defectuos instruate sau sosite după termin nu vor fi considerate.

8. Concurentul să indice în petițiune locul și posta ultimă, unde este a i-se trimitte rezoluțiunea reprezentanței.

Sibiu, 5/18 iunie 1913.

Prezidiul reprezentanței.

Nr. 3902/1913.

Anunț școlar.

Se aduce la cunoștința celor interesați, că petițiunile de primire în institutul teologic gr. or. român din Arad, pe anul școlar 1913/14 au să fie înaintate subscrisului Consistor, cel mult până la 6/19 august 1913, instruite cu:

1. Atestat de botez extradat în timpul cel mai recent.

2. Testimoniu școlar, prin care se dovedește, că are pregătirea recerută prin regulamentul institutului.

3. Atestat de moralitate dela oficiul parohial la care aparține, vidimat și de protoprezbiterul tractual.

4. Atestat medical despre starea sanitară și integritatea membrilor corporale.

5. Petițiunile au să fie provăzute cu timbru de una cor., încât nu vor fi ajustate cu atestate de paupertate.

6. Petenții sunt avizați să scrie corect locul ubicațiunii și posta ultimă, apoi să alătore și marce postale recerute pentru a li-se putea trimite rezoluția în scrisoare recomandată.

Arad, la 27 iunie (10 iulie) 1913.

*Consistorul gr.-ort. român
din Arad.*

Anunț școlar

Institutul ped.-teol. gr. or. român din Arad.

În 17/30 august se vor ține examenele de emendare și private în ambele despărțăminte.

În 19 august (1 septembrie) înscrierile la ambele despărțăminte.

În 20 august (2 septembrie) Chemarea Duhului Sfânt și începerea prelegerilor.

Competenții la despărțământul teologic au să-și înainteze petitele de primire direct la Venerabilul Consistor ort. rom. din Arad, pe terminul ce-l va fixa Venerabilul Consistor la timpul său în „Biserica și Școala”. Aceste petite au să fie ajustate cu 1. Atestat de botez estradat în timpul mai recent. 2. Testimoniu școlar, prin care să dovedească, că are pregătirea recerută prin regulamentul pentru parohii. 3. Atestat de moralitate dela oficiul parohial, la care aparține, vidimat și de protopresbiterul fractual. 4. Atestat medical despre starea sanitară și integritatea membrilor corporale. 5. Petițiunile au să fie provăzute cu timbru de una coroaă, încât nu vor fi ajustate cu atestat de paupertate. 6. Petenții să scrie corect locul ubicațiunii și posta ultimă, mai departe să alătore și marcele postale recerute pentru a li-se putea trimite rezoluția în scrisoare recomandată.

Competenții la despărțământul pedagogic își înaintează petitele pentru beneficiu alumneal asemenea direct la Venerabilul Consistor.

Primirile la despărțământul pedagogic se fac în ziua fixată de direcțiune, pentru anul școlar 1913/14 în 19 august (1 septembrie). Dar prealabil încă se pot anunța îndată după terminarea anului școlar 1912/13.

Competenții au să se prezenteze la primire în persoană, după posibilitate cu părinții ori tutorii lor.

Dela competenții la pedagogie se recere, ca să fie întregi corporalminte, să aibă auz muzical, să fie împlinit deja al 14 an al etății, dar să nu fie trecuți peste 18 ani; să aibă testimoniu de pe a 4 clasă gimnazială, reală ori civilă extras de botez provăzut cu clauzula oficiului parohial, că aparțin tot confesiunii ortodoxe. Atestat despre cetățenia ungară (honországi bizonyítvány) dela antistia comunală.

Taxe de întreținere în seminar fac 400 cor., iar în alumneu 300 cor. la an, întrucât nu vor fi urcate prin Venerabilul Consistor pe anul școlar 1913/14.

La înscriere să se prezinte fiecare elev cu testimoniu anului precedent, cu chitanță despre achitarea ratei I (200 cor. la teologie, 140 cor. la pedagogie) și cu chitanță dela librăria diecezană despre căr-

țile prescrise pentru anul școlar 1913/14. Mai departe la înscriere fiecare elev să achite taxele de înscriere, anume, didactrul, taxa medicală, fondul bibliotecii, fondul tinărimii, fondul tipăriturilor, societatea de lectură, cari împreună fac, la despărțământul teologic 51 cor. 40 fil., iar la despărțământul pedagogic 24 cor. 40 fil.

În legătură cu aceasta se aduce la cunoștința privatistilor, că de privatisti vor fi considerați și vor fi admiși la examenul dela finea anului școlar numai aceia, cari primiți de Venerabilul Consistor la curs privat se vor anunța ca atari pentru înscriere la terminul înscrierilor fixate în acest anunț și vor achita didactrul prescris, anume 54 cor. 40 fil. la despărțământul teologic și 34 cor. 40 fil. la despărțământul pedagogic.

Ceice nu s'ar prezentă la examen cu finea anului școlar pentru care a achitat, didactrul, nu-și mai pot forma pretenziune asupra didactrului achitat, ci li-se dă voie a se mai înscrie odată la începutul anului școlar proxim, având a achita din nou didactrul prescris, iar întrucât nici cu finea acestui an școlar nu se vor supune examenului, sau dacă făcând unul sau două examene finale și își intrerup studiul pe mai mult timp ca un an, își pierd dreptul de a mai putea fi înscriși și a face examen de pe cursul ori cursurile ulterioare la teologie.

Pe lângă acestea numai acel elev privatist va fi admis la examen, care va produce atestat de conduită, despre mărturisire și împărțășirea cu Sfintele Taine în postul Nașterii și al Învierii Domnului.

Internatul școalelor medii gr. or. rom. din Brașov.

În internatul școalelor medii gr. or. române din Brașov se primesc elevii școalelor românești (gimnaziu, reale comerciale) din Brașov.

Clădirea e impozantă, aproape de școală și are: a) săle spațioase și luminoase, de dormit (cu paturi de fier, cu somieră și saltea), b) sale luminoase de studiu, c) sale separate de mâncare (sofragerii), d) coridoare spațioase, închise, luminoase și încălzite, e) conduct de apă (din izvoare de munte), f) local propriu de baie cu dușuri, g) încălzire centrală (calorifer), h) infirmerie (spital) în grădină, i) grădină mare cu pomi, l) cât mai curând: lumină electrică. Elevii internatului vor avea: a) hrană bună, variată și igienică, b) control la prepararea lecțiilor, c) baie, d) tratament medical, e) supraveghere, lăsându-li-se însă peste zi și libertatea cuvenită.

Internatul e proprietatea școalelor și bucatăria se conduce în regie proprie.

Taxa de 1 elev e 700 cor. pe an și se plătește în 4 rate anticipative, eventual și lunar.

Condițiunile de primire. Cererea de primire se va da până în 15 iulie v. și va fi însoțită de următoarele acte: 1. ultimul testimoniu școlar 2. act de naștere 3. act de revaccinare (numai pt. elevii claselor I—IV gimn. și reale) 4. atestat medical, că elevul e sănătos 5. declarațiune legală, că părinții se supun normelor cuprinse în regulamentul internatului și admit în caz de proces competența judecătoreiei din Brașov.

Fiecare elev va aduce cu sine: 6 cămăși de zi, 4 cămăși de noapte, pantaloni de baie, 6 ismene, 12 batiste, 12 părechi de ciorapi, 6 ștergere, 3 cearceafuri de plapomă cu găuri pentru nasturi, 1 pernă de cap, 3 fețe de pernă, perie de cap, de dinți, de haine, peptene des și rar, săpun, 2 părechi de ghete, 4 șervete de masă, chipiul și uniforma obligată la școalele noastre din Brașov.

Toate aceste lucruri trebuie consemnate într'un inventar, scris în 2 exemplare.

Părinții vor însemna cu arnicu roșu rufele și hainele, cosând pe ele numărul, ce se va da din internat deodată cu răspunsul de primire. Rufe defectuoase (sdrențuite) nu se primesc.

Pentru asigurarea locului în internat se cere plățirea momentană a taxei pe una sau mai multe luni. Orice epistole precum și banii se vor trimite la adresa: **Ioan Petrovici**, profesor la gimnaziul gr. or. român din Brassov (Brasov), care va da toate informațiunile și deslușirile necesare.

Ca să nu fie nimenea expus de a fi refuzat în momentul ultim, e bine ca cererea de primire, sau cel puțin de prenotare, să se trimită cât mai curând!

Brasov, iunie 1913.

Pentru direcțiunea internatului:
(Strada Prundului — Porond u. Nr. 39).

Ioan Petrovici,
profesor.

Din cercurile noastre militare.

Luăm act despre generoasa îngrijire a cercurilor militare de nenorocirii din Dvrsnik dela granița Munte-negrului unde au rămas 6 soldați morți, — uciși de o stâncă despiceată din munte, — din batalionul al IV-lea a regimentului 33, comandat de domnul colonel Florianu. Precum am anunțat atunci, dl. divisionar Novac a luat inițiativa unei colecte pentru ajutorarea familiei soldaților morți, pentru ridicarea unei cruci la mormântul acestora și alte ajutoare. Colecta aceasta la care a participat toți oficerii, mai mulți jandarmi și finanți din diviziunea a 47-a, special corpul ofițeresc a regimentului 33 din Arad care singur a trimis în acest scop 800 coroane, s'a încheiat cu frumoasa sumă de Cor. 5993 fil. 49. Din aceasta sumă s'a dat:

1. Pentru crucea la mormântul soldaților uciși de stâncă Cor. 1000.

2. S'a distribuit Cor. 400 soldaților răniți cu aceea ocaziune, anume infanteristului caporal Chiricescu Cor. 100, infanteriștilor Curt Cor. 100, Groza C. 50, Ranescu C. 50, Țigan C. 50, Vițelar C. 50. Întru altele acești 6 răniți acum sunt deplin sănătoși.

3. Din restul de Cor. 3993 fil. 59 s'a distribuit între familiile celor 6 soldați rămași morți în proporția stării lor materiale și anume:

a) Mamei sergentului Moț C. 400 la adresa vād. Gheorghe Simandiu Simand, cottul Arad.

b) Părinților infanteristului Cocora C. 600 la adresa Traian Cocora în Șopot, cottul Caraș-Severin.

c) Părinților infanteristului Cătană C. 750 la adresa Sente Cătană din Curtacher cottul Arad.

d) Părinților infanteristului Jurca C. 911.59 la adresa Sente Jurca din Govășdia cottul Arad.

e) Părinților artileriștilor Lovassy și Szölössy împreună C. 1332.

4. În chip de rebonificare pentru efectele proprii rulate și pierdute a soldaților cari locuiau pe urma nenorocirii în baraca sfărmată de stâncă s'a distribuit după mărimea pagubei singuraticilor C. 600.

Remarcăm aici simțământul creștinesc al soldaților cari și înșiși din puțina lor gagia au contribuit la ridicarea crucii pe mormântul fraților lor nenorociiți.

Nu înlocuiesc aceste daruri generoase ireparabila pierdere a părinților, dar e un dar prețios pentru părinții celor nenorociiți, o manifestație a inimii superiorilor față de soldații inferiori, un act de pietate crești-

nească, cari ne dau mângâierea sufletească, că fii nostri nu sunt umpluți de moarte la miliție ci oșteni cinstiți cari stau sub îngrijirea părintească a superiorilor lor. Privim cu satisfacție sufletească acest spirit altruist ce s'a manifestat în cercurile conducătoare militare, îndeosebi aducem prinosul recunoștinței Escelenției Sale domnului divisionar Novac care a inițiat aceasta colectă și părintelui fiilor nostri de sub arme, domnului colonel Florianu, comandantul batalionului atins de catastrofa din Dvrsnik.

Apel. *)

Literatura științifică și istorică română s'a îmbogățit cu o lucrare de o importanță covârșitoare, datorită unui specialist de frunte care fu un adânc cercetător, un om luminat, un convins și un mare patriot.

Opera se numește: *Dacia preistorică*, iar autorul nu este altul decât marele și regretatul *Neculai Densușianu*.

Într'o analiză a activității lui Densușianu, făcută în 2 ședințe consecutive ale Academiei Române, în luna maiu 1912, declarăm cu convingere și în mod solemn că această lucrare „e una din cele mai mari opere, dacă nu cea mai importantă, pe care a scris-o până-acum o pană ținută de mâna unui român”.

Prin cercetarea sa, prin dovezile aduse, prin raționamentul său puternic Densușianu aduce fapte noi de o așa însemnătate, încât schimbă cu desăvârșire tot ce știm despre Geneza popoarelor europene.

Dacia noastră, din epoca preistorică, este pusă în o așa lumină, încât devine țara mamă a popoarelor latine, centrul prim al civilizațiunii, locul în care s'a desăvârșit organizarea premergătoare a statelor, regiunea în care s'a născut metalurgia, leagănul întâelor arte, cuibul vitejilor bine organizați, locul sfânt al religiunii pelasgice.

Lucrarea este scrisă în mod convingător și înălțător pentru noi și am convingerea, că ea va fi nu numai pentru stralul cult al acestei țări, ci și pentru neamul românesc, un fel de biblie în care să vedem lămurit trecutul nostru extraordinar de înălțător și să căpătăm astfel credințe și puteri cari să ne întărească în lupta noastră pe viitor.

Iată de ce, cunoscându-o adânc, sunt fericit a fi contribuit cu puțin la aparițiunea ei și la faptul de a o putea recomanda, cu toată căldura, conaționalilor mei.

Fac aceasta cu atât mai cu multă plăcere, întrucât beneficiul ce va rămâne din vânzarea acestei opere, ca și acela dat de toate celelalte opere ce rămân dela marele patriot, este destinat prin testament spre a fi pus la dispoziția „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”.

Dr. C. I. Istrati.

Notă. Exemplare din această monumentală operă sunt depuse și la „Asociațiune” (Sibiu, Str. Șaguna, Nr. 6). Prețul unui exemplar trimis franco, 30 (treizeci) coroane.

CRONICA.

Cărți didactice aprobate: Ministrul cultelor și al instrucției a aprobat următoarele manuale de Iuliu Vuia: *Limbă română* Ed. IX sub Nr. 79,642/1913, *Abecdar* scris după metoda sunetelor vii Ed. VII sub Nr. 89,142/1913, *Aritmetica și geometria* cl. V și a VI Ed. V sub Nr. 104,755/1913 și *Fizica și chemia* Ed. V sub Nr. 108,725/1913.

Cronica bibliografică.

Victor Stanciu: Harta și Statistica în instrucția geografică. Retipărire din Anuarul școlii civile de fete a „Asociațiunii”. Autorul relevă importanța hartei și a statisticilor în instrucția geografiei. După părerea bine motivată a autorului instrucția geografiei va fi cu mult mai temeinică dacă se va lua în mai mare considerare acești doi factori decât până acum. Cele câteva tabele statistice adnexate la broșură vor face bun serviciu celor ce ar urma acest metod.

Dr. Valeriu Bologa: Anuarul școlii civile de fete a „Asociațiunii” anul școlar 1912/13.

Dr. Iuliu Olariu: Anuarul inst. teol.-ped. gr. or. român din Caransebeș anul școlar 1912/13.

Concurese.

Pentru îndeplinirea definitivă a stațiunii învățătoarești-cantorale dela școala gr. or. rom. elem. din **Hontîșor** (Honcér) protopresb. Halmagiului se escrie concurs cu termen de recurgere de 30 zile dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala”.

Emolumentele sunt:

1. În bani gata din cassa cult. din Hontîșor 378 coroane.

2. Naturale: 8-40 Hl. grâu, prețuit în 126 cor.

3. Cucuruz 8-40 Hl. prețuit în 92 cor. 40 fil.

4. Lemne focali 20□ prețuite în 100 cor.

5. Intregirea salariului inv. cu ajutor de stat a fost asigurată prin rezoluția înaltului Ministru de culte și instr. publică de Nr. 91520/911 conform art. XXVII 1907 deci fără alta intervenire se consideră de asigurat salariul și conform art. XVI: 1913 tot cu ajutorul de stat.

6. Venite cantonale 6 cor.

7. Spese de conferință 10 cor.

8. Scripturistică 10 cor.

9. Locuință în natură cu 2 chilii, cuină, grajd și grădină de legumi.

Reflecții sunt poștiți să-și substearnă recursele lor la termen adresate comitetului parohial din Hontîșor pe calea oficiului protopresbiteral din Halmagiu (Nagyhalmagy), având să le ajusteze cu următoarele documente în original: 1. Estras de botez din matricula bisericească eventual și din matricula civilă. 2. Diploma învățătoarească. 3. Atestat de apartinență (illetőségi bizonyítvány). 4. Atestate de serviciu despre serviciul de până acum. 5. Declarația dacă și-a făcut ori nu stagiul militar (ca voluntar de 1 an).

Alegându-l învățător este dator a provedea instrucțiunea și în școala de repetiție și să conducă strana provăzând agendele cantonale în și afară de biserică și să conducă elevii săi regulat la biserică în dumineci și sărbători.

Dela recurenți se poștește să se prezenteze sub durată concursului în vre-o duminică ori sărbătoare în biserică din loc spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic, făcându-se astfel cunoscuți poporului.

Din ședința comitetului par. din Hontîșor ținută la 7 aprilie 1913.

Virgil Bulz

paroh, preș. com.

Vasiliu Drăi

notar adhoc.

În conțelegere cu mine *Cornel Lazar* ppresb. insp. școl.

—□—

1—3

Pe baza rezoluțiunii Veneratului Consistor de sub Nrii 7661/1904 și 2814/1913, se escrie concurs pentru postul de capelan temporal cu drept de succesiune pe lângă parohul deficient Iosif Ioan Ardelean din **Chitighaz** (Kétegyháza) com. Békés, protopresbiteratul Chișineu, cu termen de 30 zile dela prima publicare în foaia oficială „Biserica și Școala”.

Emolumentele sunt:

1. Una sesiune pământ, constătătoare din 63 jugh. 813□ pământ estravilan;

2. birul și stolele legale.

Alegându-l capelan va beneficia din toate aceste beneficii și venite parohiale jumătate, având a suportă toate dările publice după venitul beneficiat de dânsul, va avea a se îngriji de locuință pentru sine și e îndatorat a catehiza fără drept la remunerațiune la școlile din comună.

Parohia fiind de clasa primă, dela reflectanți se cere cvalificațiune conform concluzului Ven. Sinod eparhial de sub Nr. 284.

Recursele astfel ajustate și adresate comitetului parohial din Chitighaz sunt a se trimite în termenul legal P. O. D. Dr. Dimitrie Barbu protopop Chișineu (Kisjenő) comit. Arad; având recurenții a se prezenta în vre-o duminică ori sărbătoare în sf. biserică din Chitighaz spre a-și arăta desteritatea în rituale, oratorie și cântare.

George Stan

pres. com. par.

Trăian Tabic

not. com. par.

În conțelegere cu: *Dr. Dimitrie Barbu* protopopul ort. rom. al tractului Chișineu.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea definitivă a stațiunii învățătoarești-cantorale dela școala gr. or. rom. elem. din **Vidra** (protopresbiteratul Halmagiului) devenită în vacanță prin moartea învățătorului Gh. Petrișor, — pe lângă observarea §-ului 51 din Regulam., se escrie concurs cu termen de recurgere de 30 zile dela prima publicare a concursului în foaia of. „Biserica și Școala”.

Emolumentele sunt:

1. În bani gata din cassa cult. 554 cor.

2. Lemne focali pentru învăț. 4 orgii prețuite 36 coroane.

3. Dreptul de pășunat alor 4 vite în pascul urb. 10 coroane.

4. Salariul conf. art. de lege XVII 1907 a fost întregit cu ajutor de stat, deci și conf. art. XVI 1913 se asigură tot cu ajutor de stat

5. Dela înmormântări mari, unde va fi poștit 1 cor., iar dela cele mici 50 fil.

6. Spese pentru conferințe inv. 20 cor.

7. Scripturistica 10 cor.

8. De locuință se va îngriji comuna bis. în natură, deocamdată însă locuința învățătoarească nu este.

De curatorat, încălzitul și curățitul salei de învățământ precum și de lemnele de lipsă spre acest scop se îngrijește comuna bis.

Se observe că dreptul văduvei înceată cu finea lui octomvrie ref. la $\frac{1}{3}$ din salariu, dar comuna bisericească se va îngriji și de nou alesul ca să-și primească leafa asigurată de comuna bis. și pe sept. oct. a. c.

Reflecții sunt poștiți să-și substearnă în termenul indicat recursele lor adresate comitetului parohial din Vidra pe calea oficiului protopresb. al Halmagiului (Nagyhalmagy), având să le ajusteze cu următoarele documente în original: a) Estras de botez din matricula bis. eventual și din matricula civilă. b) Diploma învăț. c) Atestat de apartinență (illetőségi bizonyítvány)

d) Atestatele de serviciu după serviciul de până acum.
e) Declarația dacă și-a făcut ori nu stagiul militar (ev. ca voluntar de 1 an).

Alegândul învățător este dator să provadă catehizarea elevilor și instrucția în școala de repetiție, cantoratul în biserică și să-și conducă elevii regulat la biserică fără alta remunerație.

Dela r curenți se poștește ca sub durata concursului să se prezenteze în vre-o duminică ori sârbătoare în biserică din loc spre a-și arăta dexteritatea în cant și tipic făcându-se cunoscuți astfel și poporului.

Din ședința comitetului parohial din Vidra ținută la 7/20 iunie 1913.

Nicolau Sirca
paroh, preș. com.

Jacob Slicu
notar adhoc.

În conțelegere cu Cornel Lazar ppresbiter insp. școl.
— □ — 1—3

Pentru îndeplinirea postului vacant de învățător la școala noastră confesională ort. rom. din Chesinț (protopopiatul Lipovei) se publică de nou concurs cu termen de recurgere 30 de zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar fundamental în bani gata 1000 cor.
2. Cvartir, corespunzător cu grădina de legumi.
3. Pentru scripturistică 10 cor.
4. Pentru conferință 20 cor.
5. Dela înmormântări unde va fi poștit 1 cor.
6. Cvinvenalele legale se vor cere dela stat.
7. De curățirea și încălzirea salei de învățământ va îngriji comuna bisericască, iar de curățirea și încălzirea locuinței învățătoresci va îngriji alesul.

Alesul învățător va avea să provadă cantoratul în strana dreaptă, să instrueze școlarii în cântările bisericști și să-i conducă la sf. biserică în duminică, sârbători și toate funcțiunile liturgice, — fără alta remunerație.

Acei recurenți cari vor produce atestat despre dexteritatea de a conduce cor vocal vor fi preferiți și vor avea o remunerație anuală de 100 cor. pentru carea vor fi îndatoriți să înființeze și conducă cor vocal.

Reflectanții au să-și aștearnă în termenul concursual recursele lor ajustate cu documente originale și anume: a) extras de botez din matricula bis. și extras de naștere din matricula civilă, b) diplomă de învățământ, c) atestat de apartinență dela antistia comunei natale, d) atestat despre serviciul de până aci și adresate comitetului parohial din Chesinț la Prea On. Oficiu protopopesc al Lipovei (Lippa) și să se prezinte în vre-o duminică ori sârbătoare în sf. biserică din loc spre a-și arăta dexteritatea în cant și tipic.

Dat din ședința comitetului parohial gr. or. rom. ținută în Chesinț la 24 ianuarie (6 februarie) 1913.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu protopresbiterul tractual Fabriciu Manuila, inspector școlar.

— □ —

1—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc vacant dela școala confesională gr. ort. rom. din Bulza — tractul Lipovei — în nex cu ordinul Ven. Conzistor de sub Nr. 1108/913 se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt:

1. În bani gata 516 cor. 40 fl. dela comuna bisericască, iar 364 cor. întregire dela stat.
2. Pământ în valoare de 80 cor.
3. Pentru lemnele învățătorului 40 cor.
4. Cortel liber în noul edificiu școlar și gră-

dină 1/4 jugăr. 5. Pentru conferință 20 cor. 6. Pentru scripturistică 6 cor. 7. Cvinvenalele după serviciul prestat se vor cere dela stat.

Alesul învățător este îndatorat a ține strana cantorală în duminică și sârbători, a instrua elevii în cântările bisericști, a lua parte la înmormântări și a conduce școala de repetiție fără alta remunerație.

Reflectanții sunt poștiți ca recursele ajustate cu documente originale și anume a) extras de botez din matricula bis. și extras de naștere din matricula civilă. b) diplomă de învățător c) atestat de serviciu de până aci. d) atestat de apartinență dela antistia comunei natale, — și adresate comitetului parohial din Bulza să le înainteze în termenul fixat P. O. Oficiu protopopesc gr.-or. rom. din Lipova (Lippa) având a se prezenta în careva duminică ori sârbătoare în sf. biserică din Bulza spre a-și arăta dexteritatea în cântare și tipic.

Dat din ședința comitetului parohial gr.-ort. rom. ținută în Bulza la 23 iunie (6 iulie) 1913.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: Fabriciu Manuila, protopresbiter inspector școlar.

— □ —

1—3 gr.

În temeiul deciziei Ven. Senat al fundației Zsiga din Oradea-mare Nr. 23/1913 dtto 17/30 iunie 1913, prin această se publică concurs pentru ocuparea alor două (2) locuri vacante în internatul fundației.

La acest beneficiu pot reflecta acei studenți români de religiunea gr.-cr., cari cu începere dela 1 septembrie n. a. c. se vor înscrie și vor urma, ca elevi ordinari, la școlile medii (gimnazii) din Oradea-mare. În acest scop, petițiunile adresate Senatului fundațional și ajustate cu: 1. Extras de botez. 2. Testimoniu școlar de pe anul 1912/13. 3. Atestat de revaccinare și 4. Atestat de paupertate, — se vor înainta subsemnatului președinte până cel mult la 1/14 august a. c.

Tot până la termenul de mai sus își vor înainta rugățile ajustate cu Testimoniul școlar de pe anul 1912/13 și acei școlari români de religiunea ortodoxă, cari pentru anul școlar 1913/14 ar dori să fie primiți în internatul Zsigaiian cu taxă de întreținere. Se observă, că taxa anuală de întreținere este de 500 coroane, cari se pot achita în 4 rate anticipative.

Oradea-mare, din ședința senatului fundațional, ținută la 17/30 iunie 1913.

Andrieu Horvath

Gh. Tulbure

președinte, adm. protopop.

notar.

— □ —

2—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc dela școala confes. gr. or. rom. din Ficătar, protopresbiteratul Belințului, să escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. În bani gata 605 cor.;
2. Întregirea salariului fundamental, dela stat, 395 cor.;
3. eventualele cvinvenale dela stat;
4. pentru conferință 15 cor.;
5. pentru scripturistică 10 cor.;
6. locuință în natură cu a 1/4 jugăr intravilan;
7. dela înmormântări, unde va fi poștit, 1 cor.

De curățirea și încălzirea salei de învățământ, să îngrijește comuna bisericască; iar de a locuinței învățătoresci, învățătorului.

Alesul, fără alta remunerație, e îndatorat să provadă strana în biserică, să conducă regulat pe elevi la biserică și să învețe atât pe cei de toate zilele, cât

și pe cei de repetiție, cântările și răspunsurile liturgice.

Reflectanții sunt poftiți a-și așterne petițiile, instruite conform legilor în vigoare, comitetului parohial, pe calea oficiului protopresbiterial din Belinț (Belenceze, Temes-megy), și să se prezinte în termenul concursual, într-o duminică, sau într-o sărbătoare, în s. biserică din Ficătar (Feketeér, Temes-megy), spre a-și arăta dexteritatea în tipic și în cântare.

Comitetul parohial.

În înțelegere cu mine: *Gherasim Sârb* protopresbiter.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea definitivă a stațiunii învățătoresci din Bocsig, se descrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala”.

Emolumentele sunt: în bani 600 cor., 2. scripturistica 6 cor., 3. pentru conferință 20 cor., 4. pentru 3 st. □ de lemne a învățătorului suma de 48 cor., iar pentru adusul lemnului iarăși 48 cor., 5. pentru funcțiunile cantonale, stolele uzuale, 6. întregirea legală, a fost deja stăvilită dela stat și tot de acolo se vor cere și cvincvenalele legale, 7. cvartir cu 2 odăi și cuină, cu supraedificate și grădina de 800 st □

Alegândul, fără altă remunerație, va fi îndatorat a instrui și elevii școlii de repetiție, apoi a se îngriji de cantorat, precum și a conduce elevii la s. biserică în duminici și sărbători.

Aceia, cari știu conduce cor vor fi preferiți.

Recurenții să-și ajusteze recursurile lor după prescrierile regulamentare și anume cu: 1. Extras de botez; 2. diploma de învățător; 3. atestat de apartinență (illetőségi bizonyítvány) dela antistia comunei natale; 4. atestat despre serviciul prestat, toate în original și adresate comitetului parohial gr. or. rom. din Bocsig, să le subștearnă P. On. Oficiu protopresbiterial gr. or. rom. din Ienopolea (Borosjenő), având a se prezenta în s. biserică din Bocsig, în careva duminică ori sărbătoare, spre a-și arăta dexteritatea în cant și tipic.

Comitetul parohial.

Alexandru Papp
preot, preș. com. par.

Ioan Popa
not. com. par.

În conțelegere cu: *Ioan Georgia* ppbiter insp. școl. conf.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea postului de învățător vacant la școala noastră confesională ort. rom. din Lipova se descrie de nou concurs cu termen de recurgere 30 zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1. Salar fundamental în bani 1000 cor.; 2. locuință liberă în edificiul școlii; 3. $\frac{1}{4}$ jugher grădina spre folosință; 4. pentru scripturistica 20 cor.; 5. pentru conferință învățătorescă 20 cor.; 6. venite stolare.

Pentru curățirea și încălzirea salei de învățământ va îngriji comuna biserică; curățirea locuințelor învățătoresci cade în sarcina învățătorului.

Alesul e îndatorat să presteie serviciile cantonale în și afară de biserică, având a conduce strana și a instrui elevii în cântările bisericesti și a-i conduce regulat la sf. biserică la slujba dumnezească.

Reflectanții cari dovedesc, că pe lângă calificarea învățătorescă au 4 clase medii (gimnaziale, reale

ori civile) și posed dexteritatea de-a instrui și conduce cor vocal — pentru ce se asigură o remunerație anuală de 200 cor. — vor fi preferiți.

Recurenții au să-și aștearnă în termenul legal concursurile ajustate cu documentele originale recerute și anume: a) extras de botez din matricula bis. și extras de naștere din matricula civilă, b) diplomă de învățător, c) atestat de apartinență dela antistia comunei natale, d) atestat despre serviciul de până aci, și adresate comitetului parohial din Lipova la P. On. Oficiu protopresbiterial în Lipova (Lippa) și să se prezinte în vre-o duminică ori sărbătoare în sf. biserică spre a-și arăta dexteritatea în cant și tipic.

Dat în ședința comitetului parohial gr.-or. rom. din Lipova la 21 maiu (3 iunie) 1913.

Dr. Alexandru Marta
președ. com. par.

Iuliu Onu
not. com. par.

Cu consensul protopresbiterului *Fabritiu Manuilă*
inspector de școale.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc dela școala confesională gr.-or. română în clasele III—VI. din Alioș, tractul Lipovei, în nex cu ordinul Ven. Consistor diecezan de sub Nr. 2750/913 se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala”. Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1. În bani gata 1000 cor. una mie coroane. 2. Pentru conferință 15 coroane. 3. Pentru scripturistica 10 coroane. 4. Cvartir în edificiul școlii, care constă din: 2 chilii, cuină, cămară și supraedificatele din curtea școlii. Grădina și pivnița școlii le va folosi în părți egale cu celalalt coleg al său. 5. Cvinvenalele sau alt adaus de salar se vor cere dela stat. Relat de lemne nu dă pentru învățător, de văruierea și curățirea locuinței învățătorului va îngriji alesul. Pentru încălzitul și curățitul sălii de învățământ se va îngriji comuna biserică. Învățătorul ales va fi îndatorat se conducă strana dreaptă, fără altă remunerație. Cei cari sunt în stare a înființa și conduce cor vor fi preferiți.

Reflectanții sunt poftiți, ca recursurile ajustate cu documente originale și anume: a) extras de botez din matricula bis. și extras de naștere din matricula civilă, b) diplomă de învățător, c) atestat de apartinență dela antistia comunei natale, d) atestat despre serviciul de până aci, — și adresate comitetului parohial din Alioș să le înainteze în termenul fixat la oficiu protopresbiterial gr.-or. rom. din Lipova (Lippa) având a se prezenta în careva duminică ori sărbătoare în sf. biserică din Alioș spre a-și arăta dexteritatea în cântare și tipic.

Dat din ședința Comitetului parohial ținută în Alioș la 16/29 iunie 1913.

Avesalon Tucra
pres. com. par.

Nicolae Savi
not. com. par.

În conțelegere cu *Fabritiu Manuilă* inspector de școale.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc vacant din Văsoaia (Vészalja, cott Arad) se descrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul diecezan.

Emolumnetele: a) 1000 cor. din cassada epitropiei culturale. b) 20 cor. pentru conferință. c) 8 cor. pentru scripturistică. d) Cvarțir și grădină de 1/2 jugh. catastral.

Pentru curatorat și încălzitul salei de învățământ se va îngriji comuna bisericească.

Urcarea salariului fundamental și cvinvenalele nu le asigură com. bis. ei se vor cere dela stat.

La recurse sunt a-se alătură în original următoarele documente: 1. Estras de botez. 2. Diploma de învățător. 3. Atestat de apartinență (illetőségi bizonyítvány) dela antistia comunală. 4. Atestat despre serviciul prestat.

Alesul va fi deobligat a providea strana fără altă remunerare.

Recursele adresate comitetului parohial din Văsoaia sunt a se înainta oficiului ppresbiteral din Buteeni (Kőrösbökény) având reflectanții a-se prezentă în cutare duminică ori sârbătoare în sfta bis. din Văsoaia spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Florian Rowin*, ppresbiter inspector școlar.

—□—

2—3 gr.

Pe baza ord. cons. Nr. 3726/1913 prin această se eserie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala” pentru îndeplinirea parohiei de cl. I. din comuna Măderat devenită vacantă prin decedarea parohului Ioan Morariu, pe lângă următoarele emolumente:

1. Sesiunea parohială în estenziunea ei de astăzi din care 8 jughere a 1200 st. □ fiind plantate cu vie și esarendate prin contract aprobat de superioritatea diecezană, până la espirarea contractului va beneficia alegândul de arinda anuală. 2. Birul legal. 3. Un intravilan parohial. 4. Stolele legale. 5. Intregirea din vistieria statului, care nu o asigură nici comuna bisericească nici superioritatea diecezană.

Din toate venitele până la 21 maiu (3 iunie) 1914 jumătate compete văduvei.

Alegându-l preot are să supoarte toate dările publice după întreg venitul beneficiale și să se îngrijească de locuință din al său. Este îndatorat a catehiza la toate școalele din comună, fără altă remunerare precum și a predică în sfta biserică când servește.

Fiind parohia de cl. I. dela recurenți se pretinde ecalificațiune preserisă prin concl. Ven. Sinod eparhial adus sub Nr. 84/II din 1910.

Recursele ajustate cu documentele preserise adresate comitetului parohial rom. ort. din Măderat sunt a se trimite P. O. oficiu protopopesc din Șiria (Világos) com. Arad.

Recurenții sunt datori a se prezentă pe lângă stricta observare a §-lui 33 din Reg. pentru parohii în sfta biserică din Măderat spre a-și arăta desteritatea omiletică și rituală.

Dat din ședința estraordinară a comitetului parohial rom. ort. din Măderat ținută la 16/29 iunie 1913.

Petru Bodea,
par. preș. com. par.

Pavel Siiartău,
inv. not. com. par.

În conțelegere cu: *Mihail Lucuța* ppresbiter.

—□—

2—3

A apărut

◆ CAZANIA ◆

cu litere latine în ediția nouă și costă exemplarul legat în pele roșie **Cor. 14.**

De vânzare la:

◆ LIBRĂRIA DIECEZANĂ, ARAD. ◆

TELEFON Nr. 188.

TELEFON Nr. 188.

RUBINSTEIN MÓR

SPEDITOR

TRANSPORTAJ CU AUTOMOBILE

Întreprinde tot felul de transportări, împachetări și vămuri. **Strămută** pe lângă răspundabilitate, cu căruțele pt. transportul mobilelor de 6, 7, 8 și 9 metri, cari sunt sculite de viermi (stelnițe), și tapetate după sistemul francez. — În ori care parte a țării. Depozitul de ape minerale al domeniului contelui Schönborn Bucheim Frigyes. Magazin stabil și umplere proaspătă a apelor minerale Szolyvai, Pannonia, Polenai și Luhi Erzsébet. Tot aici se capătă renumita apă „Málnási Borviz” în sticle de 1 litru, care o transportă și la locuință, prin schimbul sticlei, sticla a 20 fil. Revanzătorii capă a rabat. Diferite mobile folosite, dar în stare bună, rămase îndărăt dela transportări și strămutări, se vând pe lângă prețuri excepționale ieftine. Casse de fier nouă sau folosite se află de vânzare pe lângă prețuri moderate.

ARAD, STRADA WEITZER JÁNOS. ◆ PALATUL MINORITILOR.

BALLA FRIGYES és T-SA

PICTOR ACADEMIC.

INTREPRINDERE PENTRU PICTAREA ȘI ARANJAREA BISERICILOR

Întreprinde pentru pictarea de icoane sfinte, biserici; pregătește iconostasuri, iar cele vechi le reparaază, și primește totfelul de lucrări aparținătoare branșei acesteia, cu prețuri ieftine, în execuția cea mai frumoasă și artistică.

ARAD, STR. DEÁK-FERENC Nr. 40 a. ◆ PALATUL BIS. GR.-CAT. ROM.